

Sygn. akt III PK 72/14

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa T. K.
przeciwko Ośrodkowi Pomocy Społecznej w K.
o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę ,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 3 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 22 lutego 2013 r., sygn. akt VI PA (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami pomocy prawnej strony
przeciwnej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. wyrokiem z dnia 22 lutego 2013 r. oddalił apelację wniesioną przez powódkę T. K. od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 22 października 2012 r., zasądzającego od pozwanego Ośrodka Pomocy Społecznej w K. na rzecz powódki kwotę 6427 zł i oddalającego powództwo w pozostałej części.

Powódka T. K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 22 lutego 2013 r., zaskarżając ten wyrok w punkcie I (oddalającym apelację) i zarzucając mu naruszenie art. 39 k.p. oraz art. 415 k.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca zarzuciła błędne przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, iż zakaz wypowiedzenia umowy o pracę nie przewiduje ochrony wykraczającej (w oryginale „wynikającej”) poza odszkodowanie przewidziane w Kodeksie pracy, a nadto rażące nadużycie przez Sąd Okręgowy w S. prawa wyrażonego w treści art. 39 k.p., polegające na przyjęciu, że nie przysługuje powodce odszkodowanie w pełnej wysokości wynikające z art. 415 k.c. i dalszych, lecz tylko trzymiesięczne odszkodowanie przewidziane przez przepisy prawa pracy.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, zdaniem skarżącej, z istnienia potrzeby wykładni przepisów art. 39 k.p. „w zakresie, że rozwiązanie stosunku pracy w ochronie przewidzianej w art. 39 kodeksu pracy stanowi winę umyślną bądź zawinione zachowanie pracodawcy co winno skutkować pełną odpowiedzialnością wynikającą poza odszkodowaniem przewidzianym przez przepisy kodeksu pracy na zasadach ogólnych na podstawie art. 415 k.c. i następnych oraz nie przerzucanie na stronę powodową obowiązku wykazywania winy pracodawcy bądź zawinionego działania pracodawcy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym)

środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada również dodać, że zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego nie tylko określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ale także wskazania, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów, lub przedstawienia rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Ponadto konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07). W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie konieczne jest także, choćby przykładowe, wskazanie orzeczeń, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany. Podkreślenia wymaga również to, że nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), analogicznie jak nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 r., nr 13, poz. 5).

Zdaniem Sądu Najwyższego, sformułowany przez skarżącą wniosek o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej wskazanych kryteriów. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, poza powołanymi wyżej sformułowaniami, nie zawiera bowiem żadnego wyводу prawnego, z którego wynikałyby wątpliwości związane ze stosowaniem art. 39 k.p., a także nie wskazuje

na rozbieżności w orzecznictwie sądów związane ze stosowaniem tego przepisu. Już zatem tylko z tej przyczyny należy uznać, że nie istnieją powody, dla których oceniana skarga kasacyjna winna zostać poddana merytorycznej ocenie Sądu Najwyższego. Należy również podkreślić, że wykładnia wskazanych we wniosku przepisów prawa materialnego, to jest art. 415 k.c. i 39 k.p. była wielokrotnie przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego i obecnie ma ugruntowany charakter.

Dla przykładu, w wyroku z dnia 18 sierpnia 2010 r., II PK 28/10 (OSNP 2011 nr 23-24, poz. 296), Sąd Najwyższy, biorąc pod uwagę skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 listopada 2007 r., SK 18/05 (OTK-A 2007 nr 10, poz. 128), przyjął, że właściwą podstawą cywilnej uzupełniającej odpowiedzialności odszkodowawczej pracodawcy jest odpowiedzialność deliktowa. Przyjęcie odpowiedzialności deliktowej strony pozwanej wymaga jednak wykazania przez powoda wszystkich przesłanek cywilnej odpowiedzialności odszkodowawczej, w szczególności szkody, zawinionego i bezprawnego działania lub zaniechania osoby odpowiedzialnej za szkodę oraz normalnego związku przyczynowego pomiędzy tym działaniem lub zaniechaniem, a powstaniem szkody. Zgodnie z ogólnymi regułami rozkładu ciężaru dowodu, w przypadku odpowiedzialności deliktowej, opartej na art. 415 k.c., to na pracowniku ciąży obowiązek wykazania okoliczności uzasadniających odpowiedzialność odszkodowawczą pracodawcy z tytułu wyrządzenia szkody przez sprzeczne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, a więc poza przesłanką winy, również szkody i związku przyczynowego między zachowaniem pracodawcy a szkodą. Przyjmując ogólnie akceptowane pojęcie szkody jako różnicy między aktualnym stanem majątku poszkodowanego a stanem hipotetycznym, który by istniał, gdyby zobowiązanie zostało prawidłowo wykonane, szkodą jest zasadniczo utrata zarobku, który pracownik uzyskałby, gdyby umowa nie została rozwiązana. Na pracowniku ciąży obowiązek przeciwdziałania powiększeniu szkody, co oznacza, że powinien po rozwiązaniu stosunku pracy wykazać aktywność w poszukiwaniu nowego zatrudnienia. Brak takiej aktywności podlega uwzględnieniu jako przyczynienie się pracownika do powstania szkody. Nie stanowi usprawiedliwienia dla braku aktywności w poszukiwaniu nowego zatrudnienia oczekiwanie na korzystny dla pracownika wyrok sądu pracy przywracający go do pracy, zwłaszcza że sąd pracy może z urzędu uwzględnić

roszczenie alternatywne - o zasądzenie odszkodowania (art. 477¹ k.p.c.). Pracownik obowiązany jest wykazać wszystkie przesłanki odpowiedzialności pracodawcy wynikające z art. 415 k.c., w tym umyślność jego działania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2009 r., I PK 135/08).

Nawet pobieżna lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wyraźnie wskazuje, że Sąd Okręgowy w pełni respektował wyżej przedstawione poglądy prawne. Uznał bowiem, że to na powódce spoczywał ciężar udowodnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, a więc bezprawności działania, winy, istnienia oraz wysokości szkody i związku przyczynowego pomiędzy działaniem pracodawcy a powstałą szkodą, jednakże obowiązkowi temu nie podołała.

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.